

ВОСЬМИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

вул. Саксаганського, 13, м. Львів, 79005, телефон-факс (032) 261-45-14

e-mail: inbox@8aa.court.gov.ua ЄДРПОУ 42268515

18.11.2019 Вих. № К-2380/19

**Головам окружних адміністративних судів та головам місцевих загальних судів як адміністративних судів
Восьмого апеляційного адміністративного округу**

Пунктом 3 частини 1 статті 27 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» передбачено, що апеляційний суд надає місцевим судам методичну допомогу в застосуванні законодавства.

Постановами Центральної виборчої комісії від 11 жовтня 2019 № 1920 «Про перші вибори депутатів сільських, селищних, міської рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міського голів 22 грудня 2019 року» та від 11 жовтня 2019 № 1921 «Про додаткові вибори депутатів сільських, селищних рад 22 грудня 2019 року», перші вибори депутатів сільських, селищних, міської рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міського голів, а також додаткові вибори депутатів сільських, селищних рад, призначено на 22 грудня 2019 року.

Крім того, постановою Центральної виборчої комісії від 18 жовтня 2019 № 1923 «Про перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів 29 грудня 2019 року» перші вибори депутатів сільських, селищної, міських рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищного, міських голів призначено на 29 грудня 2019 року.

Відповідно до пункту 6 частини 1 статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) юрисдикція адміністративних судів поширюється на спори щодо правовідносин, пов'язаних з виборчим процесом.

У статті 273 КАС України закріплені особливості провадження у справах щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій.

Право оскаржувати рішення, дії чи бездіяльність виборчих комісій, комісій з референдуму, членів цих комісій мають суб'єкти відповідного виборчого процесу (крім виборчої комісії), а також ініціативна група референдуму, інші суб'єкти ініціювання референдуму.

Виборець, учасник всеукраїнського референдуму (громадянин України, який має право голосу у відповідних виборах або референдумі) може оскаржити рішення, дії чи бездіяльність виборчої комісії, комісії з референдуму, членів цих комісій, якщо такі рішення, дія чи бездіяльність безпосередньо порушують його виборчі права або інтереси щодо участі у виборчому процесі чи процесі референдуму.

Юрисдикція

Місцевим загальним судам як адміністративним судам підсудні адміністративні справи, зокрема пов'язані з виборчим процесом щодо:

- оскарження рішень, дій чи бездіяльності дільничних виборчих комісій, членів цих комісій за місцезнаходженням відповідної комісії (ч. 5 ст. 273 КАС України);
- уточнення списку виборців (ч.2 ст. 274 КАС України);
- оскарження дій чи бездіяльності засобів масової інформації, інформаційних агентств, підприємств, установ, організацій, їх посадових та службових осіб, творчих працівників засобів масової інформації та інформаційних агентств, що порушують законодавство про вибори, за їх місцезнаходженням (ч.3 ст. 275 КАС України).

Окружним адміністративним судам підсудні адміністративні справи, пов'язані з виборчим процесом щодо:

- оскарження рішень, дій чи бездіяльності територіальних (окружних) виборчих комісій, а також членів зазначених комісій, щодо підготовки та проведення місцевих виборів, виборів Президента України, народних депутатів України за місцезнаходженням відповідної комісії (ч. 4 ст. 273 КАС України);
- оскарження рішень, дій або бездіяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових та службових осіб, за їх місцезнаходженням (ч. 3 ст. 275 КАС України);
- інших питань у справах щодо оскарження дій або бездіяльності кандидатів, їхніх довірених осіб, партії (блоку), місцевої організації партії, їхніх посадових осіб та уповноважених осіб, офіційних спостерігачів від суб'єктів виборчого процесу, за місцем вчинення дії чи місцем, де ця дія повинна бути вчинена (ч. 5 ст. 276 КАС України).

Частиною 3 статті 21 КАС України передбачено, що якщо справа щодо однієї з вимог підсудна окружному адміністративному суду, а щодо іншої вимоги (вимог) - місцевому загальному суду як адміністративному суду, таку справу розглядає окружний адміністративний суд.

Частиною 4 статті 21 КАС України передбачено, що якщо справа щодо однієї з вимог підсудна апеляційному адміністративному суду, а щодо іншої вимоги (вимог) – місцевому адміністративному суду, таку справу розглядає апеляційний адміністративний суд.

Звертаємо Вашу увагу на те, що зважаючи на складність, а також на суспільний інтерес до цієї категорії справ, їх слід розглядати за правилами загального позовного провадження з урахуванням особливостей, визначених у статтях 268 – 279 КАС України. При цьому розгляд виборчих спорів у порядку письмового провадження за підстави, визначеної у ч. 3 ст. 194 КАС України, є повністю виправданим.

Строки звернення

П'ять днів з дня прийняття рішення, вчинення дії або допущення бездіяльності, саме стільки часу передбачено частиною 6 статті 273 КАС України для подачі позовної заяви щодо рішень, дій чи бездіяльності виборчої комісії, членів цієї комісії.

Звертаємо Вашу увагу на те, що днем подання позовної заяви, апеляційної скарги є день їх надходження до відповідного суду.

Строки розгляду

Суд вирішує адміністративні справи, що пов'язані з виборчим процесом, у дводенний строк після надходження позовної заяви.

Також:

- адміністративні справи за позовними заявами, що надійшли до дня голосування, вирішуються судом у дводенний строк, але не пізніше ніж за дві години до початку голосування;

- адміністративні справи за позовними заявами, що надійшли у день голосування, вирішуються судом до закінчення голосування;
- адміністративні справи за позовними заявами, що надійшли у день голосування, але після закінчення голосування, вирішуються судом у дводенний строк після надходження позовної заяви;
- адміністративні справи пов'язані з виборами народних депутатів України за скаргами, поданими на вчинені порушення з моменту припинення голосування на виборчих дільницях, протягом двох днів після дня голосування.

Звертаємо Вашу увагу на те, що суд приймає позовну заяву щодо рішення, дії чи бездіяльності виборчої комісії або члена відповідної комісії до розгляду незалежно від сплати судового збору. У разі несплати судового збору на момент вирішення справи суд одночасно вирішує питання про стягнення судового збору відповідно до правил розподілу судових витрат, встановлених КАС України (ч. 9 ст. 273 КАС України).

Розгляд справ

Про відкриття провадження в адміністративній справі, а також про ухвалене рішення суд невідкладно повідомляє відповідну виборчу комісію та комісію вищого рівня.

Щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки на офіційну електронну адресу, а за її відсутності – кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Неприбуття у судові засідання учасника справи, повідомленого відповідно до положень статті 268 КАС України, не перешкоджає розгляду справи.

Звертаємо Вашу увагу на те, що у виборчих справах суд проголошує повне судові рішення, копії яких невідкладно видаються учасникам справи або надсилаються їм, якщо вони не були присутні під час його проголошення. Судові рішення за наслідками розгляду судами першої інстанції справ набирають законної сили після закінчення строку апеляційного оскарження, а у разі їх апеляційного оскарження – з моменту проголошення судового рішення суду апеляційної інстанції.

Порядок оскарження рішень

Особливості судових рішень за наслідками розгляду справ, пов'язаних з виборчим процесом та їх оскарження закріплені у статті 278 КАС України.

Згідно з нормою статті 297 КАС України, апеляційна скарга подається безпосередньо до суду апеляційної інстанції. Однак у підпункті 15.5 пункту 15 частини 1 розділу VII Перехідних положень КАС України, зазначено, що до дня початку функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи апеляційні та касаційні скарги подаються учасниками справи до або через відповідні суди, а матеріали справ витребовуються та надсилаються судами за правилами, що діяли до набрання чинності новою редакцією КАС України. У разі порушення порядку подання апеляційної чи касаційної скарги відповідний суд повертає її.

Відтак, враховуючи, що на даний час Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система не функціонує, подання апеляційної скарги необхідно провадити за правилами, що діяли до 15 грудня 2017 року.

Тобто, в цьому випадку, скаржнику необхідно керуватись положеннями частини 1 статті 186 КАС України (редакція до 15.12.2017), яка передбачала, що апеляційна скарга подається до адміністративного суду апеляційної інстанції через суд першої інстанції, який ухвалив оскаржуване рішення.

Судом апеляційної інстанції у справах пов'язаних з виборчим процесом для окружних адміністративних судів та місцевих загальних судів як адміністративних судів Восьмого апеляційного адміністративного округу є Восьмий апеляційний адміністративний суд, з місцезнаходженням у місті Львові.

Організація роботи Восьмого апеляційного адміністративного суду

Згідно з частиною 12 статті 97 Закону України «Про місцеві вибори» суди, виборчі комісії, правоохоронні органи (прокуратура, міліція) організують свою роботу під час виборчого процесу, в тому числі у вихідні дні та в день голосування, таким чином, щоб забезпечити прийом і розгляд позовних заяв, скарг та звернень виборчих комісій у строки та спосіб, установлені цим Законом.

На виконання цієї норми, наказом голови Восьмого апеляційного адміністративного суду від 01 листопада 2019 року № 12-аг «Про організацію роботи суду в період виборчого процесу» та наказом керівника апарату Восьмого апеляційного адміністративного суду від 01 листопада 2019 року № 13-аг «Про організацію роботи апарату суду в період виборчого процесу» встановлено особливий режим роботи суду на час виборчого процесу перших виборів депутатів сільських, селищних, міської рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міського голів 22 грудня 2019 року, 29 грудня 2019 року та додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад 22 грудня 2019 року, в тому числі у позаробочий час, вихідні та святкові дні, а також у день голосування, щоб забезпечити прийом і розгляд апеляційних скарг на рішення судів першої інстанції Восьмого апеляційного адміністративного округу у строки та спосіб, установлені КАС України.

У зв'язку з необхідністю належної організації роботи судів округу під час виборчого процесу та для своєчасного розгляду адміністративних справ, пов'язаних з першими виборами депутатів сільських, селищних, міської рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міського голів та додатковими виборами депутатів сільських, селищних рад, звертаємо Вашу увагу на таке.

З метою забезпечення судового захисту прав його учасників та належного розгляду судами справ цієї категорії необхідно **терміново** повідомляти про надходження позовних заяв та апеляційних скарг до суду, а також направляти їх у сканованому вигляді на офіційну електронну адресу Восьмого апеляційного адміністративного суду – inbox@8aa.court.gov.ua

Крім того, звертаємо Вашу увагу на необхідність здійснення термінових заходів щодо своєчасної доставки матеріалів виборчої справи до суду апеляційної інстанції у випадку надходження апеляційної скарги.

Контактною особою у Восьмому апеляційному адміністративному суді є заступник начальника відділу документального забезпечення-канцелярії Восьмого апеляційного адміністративного суду – Говда Оксана Володимирівна. Робочий номер телефону: (032) 261-45-14.

Також, просимо підтвердити встановлення особливого режиму роботи очолюваного Вами суду на період виборчого процесу перших виборів депутатів сільських, селищних, міської рад об'єднаних територіальних громад і відповідних сільських, селищних, міського голів 22 грудня 2019 року, 29 грудня 2019 року та додаткових виборів депутатів сільських, селищних рад 22 грудня 2019 року та оприлюднення цієї інформації на веб-сайті суду.

З повагою

Голова суду

Олег Заверуха